

MINDENNAPJAINK – 2023. JANUÁR

(Az élelmiszer-ársapka táplálkozási hátrányai; Kvassay Jenő vízgazdálkodási útmutatása; az egészségügy megbecsülésének hiánya európai jelenség; Petőfi 200; zöldítsük városainkat)

Az élelmiszer-ársapka a táplálkozással kapcsolatos rossz szokásokra még rá is erősít!

Hazánkban – hasonlóan a fejlett világ számos országához – magas a túlsúlyosak, illetve az elhízottak aránya. A sokféle betegség forrásának tartott elhízás elsősorban az alacsony képzettségű és kiskeresetű lakosokra jellemző. Már az iskolások, a fiatalok körében is nő a számuk.

Hasonlítsuk össze az ársapkába tartozó élelmiszereket a javasolt, egészséget őrző termékekkel:

1) Együnk kevesebb húst, fogyassunk több zöldséget

Ársapkás termék: sertéscomb, csirkemell, csirke far-hát

A burgonya is csak minimális arányban tartalmaz a többi zöldségre jellemző sokféle hasznos nyomelemet, vitamint.

2) Fogyassunk magas rosttartalmú ételeket

A BL 55 fehér lisztről ezt legkevésbé sem lehet elmondani. A teljes kiőrlésű liszt, pékáru két-háromszor annyiba kerül, mint a fehér vagy félbarna kenyér.

3) Kevés cukrot fogyassunk, mert csak a kalóriabevitelt növeli

A jóval egészségesebb melasz nem kapható csak különleges boltokban. A méz ára többszöröse az ársapkás cukorénak.

4) A hőkezeletlen olíva és egyéb szűz olajok sok értékes nyomelemet tartalmaznak. Nemcsak vegetáriánusoknak ajánlják – például salátákhoz. Árunk azonban igencsak borsos.

Az ársapkás, hőkezelt pl. repce vagy napraforgóolaj helyett sok dietetikus főzéshez is libazsírt vagy mangalicazsírt javasol.

5) Az ultrapasztörözéssel a tej jelentősen veszít a hasznos beltartalmi értékekből. Savanyításra is alkalmatlanná válik.

A 2,8 %-os UHT tej az ársapkás.

- 6) A tojás sok értékes tápanyagot tartalmaz, azonban nem mindegy, hogyan tartják a baromfit. Emellett, bizonyos életkorban már nagyon korlátozottan szabad fogyasztani.

Az ársapkás tojás eredetével kapcsolatban nincsenek előírások. Nyilvánvaló, hogy nem a kapirgáló tyúkok tojását árulják sapkával a nagy boltok, mert azok jóval drágábbak.

Nem vigasztalásul írom le, hogy a Neue Züricher Zeitung 2023.01.24-i számában írják: Az USA a *junk-food* hazája. Az amerikai nők és férfiak háromnegyede túlsúlyos, majdnem a fele elhízott. Elsősorban az elmaradottabb vidéki és szegényebb régiókra jellemző ez a probléma. Az USA-ban hatalmas területeken szinte lehetetlen friss gyümölcsökhöz, zöldséghez jutni.

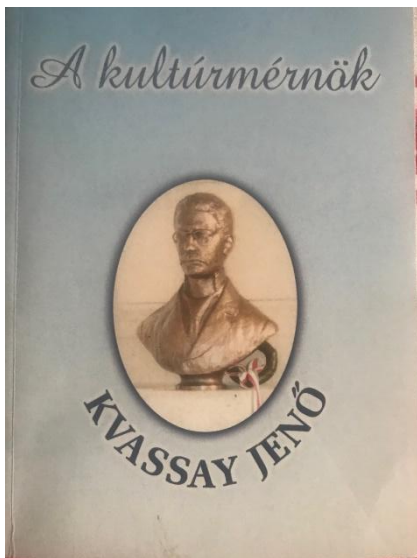
Folytassuk az utat, amit 100 éve Kvassay Jenő megmutatott! – Komolyabb vízgazdálkodást a mezőgazdaságban!

„Víz nélkül az egész mezőgazdaság szánalmas és siker nélküli” (Kvassay Jenő „Mezőgazdasági Vízműtan” könyvének jeligéje az MTA 1880. évi pályázatakor)

2002. márciusában avatták fel Kvassay Jenő kultúrmérnök (1850-1919) szobrát az FVM Oszlopcsarnokában. Tavaly – a kívülről ránk zúduló bajok mellett – az aszály is hatalmas problémákat okozott.

Ne késlekedjünk hát az alkalmazkodással! Ez az egyik jólfelfogott érdekünk a klímaváltozással kapcsolatban. Érdeemes mindannyiunknak többet hallani Kvassay bő 150 éve kezdett, sikeres mezőgazdasági-vízügyi törekvéseiről.¹

2002-ben az FVM jelentetett meg egy – a laikusok számára is érdekes – könyvet a

vízgazdálkodás és a mezőgazdaság egymást támogató, szükséges fejlesztéseiről, Kvassay írásait idézve. A könyvből megtudhatjuk, hogy hány féle öntözési technikát alkalmaztak, mikor kívánatos és mikor egyenesen káros az öntözés (évszak, napszak, talajösszetétel, domborzati viszonyok, termesztési cél stb.). Az se mindegy, hogy – a 100 éve még jóval gazdagabb fajtaválasztékból – melyik magot vetette el a gazda a helyi adottságokhoz igazodva. Érdekesek a rétek, legelők helyes kezelésével, trágyázásával kapcsolatos tanácsai, vagy az, hogy egyes öntözővizek az

iszappal rengeteg értékes tápanyagot juttatnak a talajba.

¹ Wikipedia részletek: K.J. mezőgazdasági és vízépítési tanulmányokat folytatott a [Magyaróvári Magyar Királyi Gazdasági Akadémián](#), majd [Párizsban](#) az [École nationale des ponts et chaussées](#) mérnöki főiskolán. 1878-ban kinevezték kultúrmérnöknek, és megbízást kapott a földművelésügyi tárcán belül az általa javasolt mezőgazdasági-vízügyi szolgálat, a Kultúrmérnöki Intézmény megszervezésére, amelynek 1880-ban vezetőjévé nevezték ki. 1891-ben a vízügyi igazgatás egységes irányításának szerveként létrehozott Országos Vízépítési és Talajjavítási Hivatal (1899-től Országos Vízépítési Igazgatóság) vezetője lett, és onnan vonult nyugállományba 1918-ban. A kultúrmérnökség működési köre kiterjedt a belvízrendezésre és -lecsapolásra, az alagsóvezetésre és az öntözésre, a mederrendezésre és a vízmosás-megkötésre, a halászati ügyek felügyeletére. Kvassay nevéhez fűződik a vízjogi törvény megalkotása (1885: XXIII. tc.), valamint az Országos Halászati Felügyelőség és a Közegészségügyi Mérnöki Szolgálat megszervezése. Kezdeményezte a [balatoni](#) kikötők és a budapesti szabadkikötő megépítését, szorgalmazta a [dunai](#) vízi közlekedés fejlesztését. Budapesten hunyt el 1919. június 6-án.

Bővebben foglalkozott a halászattal, vagy például az erdők szerepével a hegyekről lezúduló csapadék fékezésében.

Széleskörű szakpolitikai tevékenységét nemcsak hatalmas kultúrmérnöki és mezőgazdasági tudása jellemezte. Kezdeményezte a vízjogi törvény megalkotását, és megszervezte a – nemegyszer igen költséges beruházások megvalósításához szükséges – hitel- és állami támogatási rendszert. A helyesen megválasztott beruházások ugyanis jelentős hasznot hajtottak a gazdáknak – a hatékonyság jelentős növekedése és a kiszámíthatóság által.

Külön kiemelném Kvassay szerepét a Kultúrmérnöki Intézmény megszervezésében. Ez a gazdák számára térítésmentesen igénybe vehető, professzionális tanácsadó testület az öntözési fejlesztések előmozdítását segítette. Az érintettek összehasonlító adatok, javasolt megoldások alapján mérlegelhették a beruházás előnyeit, a megtérülés kockázatait stb.

Kvassay hazánk gazdasági előrehaladásának egy kegyelmi időszakában tevékenykedett. Az 1885. évi országos iparkiallítás a magyar ipar első nagy seregszemléje volt, amellyel folytatódott, és intenzívebbé vált az a tudatos iparfejlesztő politika, amely 1842-ben, a Kossuth és társai által létrehozott Országos Iparegyesülettel indult. Ez a fejlődés közvetlenül az első világháború körül érte el tetőfokát. Trianon után a talpraállási próbálkozások nehéz korszaka következett, olyan kihívásokkal, mint a világgazdasági válság, az újabb világháború, majd a kétszeri gyökeres rendszerváltás.

Hazánk mezőgazdasága – hatékonyság szempontjából – ma a sereghajtók között van. Reménykedjünk, hogy a 2022-es aszályos év fordulatot hoz a gondolkodásban, és előtérbe kerül egy hatékony vízgazdálkodás. Mindeddig az indokolt öntözési lehetőségeink töredékét sem használtuk ki. A figyelmeztető jelek egyike, hogy az országba befolyó víz mennyisége hosszú ideje kisebb, mint amennyi elhagyja az országot.

A Tisza vízgyűjtő területe Kvassay idején még egy országhoz tartozott. A kiváló tudású Vásárhelyi Pál szakmai és Széchenyi István irányítói vezetésével az 1840-es években megkezdett vízrendezést megelőzően ebből a 1.963.700 ha területből 477.000 ha-t állandóan víz borított. A nehezen induló és a szabadságharc után megakadt – mindig újabb kihívásokat támaztó - projektet Kvassay szakmai és igazgatási oldalról is sikerrel folytatta 1880 és 1918 között.

Ma szoros együttműködést kell erősítenünk a szomszédos országokkal, hogy a rendkívül eltérő, de vízrajzilag egybetartozó területen a természeti és gazdasági szempontokat, egymás érdekeinek szem előtt tartásával, azaz közös megegyezéssel, hosszútávon és hatékonyan tudjuk érvényesíteni. Óriási különbségek vannak az adottságokban, amelyeket harmonizálni szükséges. Például az Alföldön az éves csapadék átlaga 500 mm körül van, egyes hegyvidéki erdős területeken 1500 mm körüli. A hegyvidékeken végzett nagyarányú tarvágások már évszázadok óta

kiszámíthatatlan árvízveszélyeket okoztak a mélyebb területeken. A szennyeződések elkerülésére, a megállapodások betartására szomszédainkkal együtt, éberem kell ügynünk. Ne ismétlődessen meg még a töredéke sem például a 2000. évi ciánkatasztrófának!

Reménykedjünk, hogy a 2023-as évben a fejlesztések a vízgazdálkodás területén is jó irányban, a szükséges és lehetséges ütemben haladva fognak érvényesülni.

Mai helyzet:

https://www.agrarszektor.hu/noveny/20221223/ez-durva-olyan-dolog-tortent-a-magyar-mezogazdasagban-amire-senki-sem-szamitott-41769?utm_source=agrarszektor&utm_medium=email&utm_campaign=hirlevel

https://www.agrarszektor.hu/noveny/20221227/rengeteg-ulteveny-eltunhet-az-orszagbol-bucsuzhatunk-sok-magyar-gyumolcstol-41821?utm_source=agrarszektor&utm_medium=email&utm_campaign=hirlevel

Idézőnk a cikkből:

„Rendkívül nagy elmaradások vannak még az öntözés terén

A 2022-es év markánsan rámutatott, hogy a jövőben a növénytermesztés aligha lesz elképzelhető öntözés nélkül. Magyarország ezen a téren azonban még nem áll túl jól, a gyümölcsültetvényeknek mindössze 25-33%-án megoldható az öntözés. A gond azzal van, hogy az öntözetlen – vagyis alapjaiban eleve kétes termésbiztonságú ültetvényekre – nem lehet elvárni azt, hogy hektáronként több millió forintba kerülő fagyvédelmi technológiát és 7-9 millió forintos jégpórázó-rendszert telepítsenek a termelők. Azaz, az öntözetlen ültetvények eleve kiszolgáltatottak lesznek az időjárási káreseményekkel szemben, bizonytalan termésre és kétes vagy rossz versenyképességre ítélve azokat.”

Az erdőssztyepp foltokról szóló cikk egy korábbi cikkhez (http://utodaink-jovoje.hu/mindennap/mindennapjaink_2022_dec.pdf), a természetes ill. mezőgazdasági művelésre szánt területek megosztásához (*landsharing*) is kapcsolódik. Az öntözési beruházásoknál, területek kijelölésénél is figyelembe veendő ez a kevesebbet emlegetett kincsünk. <https://greenfo.hu/hir/meg-a-legkisebb-erdossztyepp-foltok-is-nagy-biodiverzitat-orignek/>

Megindult legalább a tervezés a következő évtizedek klímaváltozásához kapcsolódó vízproblémákhoz való alkalmazkodásról: Hatékony vízgazdálkodási megoldásokat kíván a klímaváltozás, szükség van a vízpufferek mihamarabbi kialakítására.

https://www.agrarszektor.hu/noveny/20230123/most-mar-biztos-ez-lehet-a-megoldas-a-magyar-foldek-legsulyosabb-problemajara-42144?utm_source=agrarszektor&utm_medium=email&utm_campaign=hirlevel

Ébresztő! – Késik az egészségügy anyagi és erkölcsi megbecsülése a legtöbb európai országban

Botos Katalin közgazdász professzorasszony e folyóirat 13. számában hosszú elemző cikket írt „*Miért nem megy tanárnak a mai fiatal? (az oktatási és egészségügyi fizetések történelmi elmaradásának okai)*” <http://utodaink-jovoje.hu/13szam.php>

Néhány laikus gondolattal szeretném az írását kiegészíteni.

Elégge elkeserítő, hogy az EU vezetői hazánk vagyonebevallási és hasonló szabályainak részletein rugóznak hosszabb ideje, ahelyett, hogy az egész unió sebezhetőségeit figyelnék, és még időben – a komoly bajok megelőzése érdekében – korrigálnák. Ilyen pl. az orosz gázimportnak való túlzott kitettség, amelyet most rohammunkával, elhúzódo veszteségek árán próbálunk megoldani. Nem újkeletű az a hatalmas különbség sem, amely az egyes szektorok, foglalkozások anyagi megbecsülésében, fejlesztésében, kapacitásbővítésében figyelhető meg – a nyugat és kelet európai országokban egyaránt. A probléma nem most kezdődött, de a pandémia, majd az ukrán háború, az energiaválság, az infláció következtében még kiáltóbb ellentmondásokhoz vezetett.

Ma sem a közjó szempontjából olyan fontos területek, mint például az egészségügyi rendszer folyamatos fejlesztése, hanem voksvadászat, olcsó népszerűség és a befolyásos gazdasági csoportok érdekei azok, amik a döntéshozók lépéseit irányítják. Nyugaton sokáig azt hitték, hirdették, hogy a Kelet-Európából és távolabbról érkező vendégmunkások, bevándorlók elvégzik a rosszul fizetett, piszkos munkákat, és ez így lesz mindig, míg a világ világ. A járvány alatt azonban sok vendégmunkás hazament. Azt olvastam például, hogy Németországban hiába állítottak be a helyükre hazai lakosokat a terménybetakarításhoz, nem konyítottak hozzá, és nem bírták a szokatlanul nehéz fizikai munkát.

Az egészségügy siralmas állapota sem csak hazánkra jellemző. (Persze ez nem lehet mentség számunkra.) Nem váratlan felfedezés, hogy Európa lakossága öregszik. Ennek következtében folyamatosan nő a szükséglet a gyógykezelés, az ápolás iránt (nemcsak a kereslet!). [Der heutige Pflegenotstand ist erst ein Vorgeschmack \(nzz.ch\)](#)

A svájci egészségügy is bajban van. Sorozatban figyelmeztetnek a kórházak a túlterheltségre. A képzett ápolószemélyzet hiánya az idősothonokban is kritikus. Ez az a foglalkozás, amely a legkevésbé attraktív, ezért a munkáltatók mindenféleképp próbálkoznak, hogy megfelelő alkalmazottakat csábítsanak a területre: jógaórák, cirkusz-jegyek, extra szabadnapok az éjjeli műszakot vállalóknak – a javulás leghalványabb jelei nélkül. A hiányt csak fokozza a pályaelhagyók növekvő száma. Egyedüli reménye a terület munkaadóinak, hogy még a teljes összeomlás előtt, a döntéshozók hajlandóak lesznek végre több forrást investálni az ápolási szektorba.

Mint mindenütt, Svájcban is több tízezer új képzett gondozóra lesz szükség a következő években. Ezt nem lehet tartósan külföldiekkel pótolni. Intenzív képzés és a munkaterhek azonnali csökkentése vezethet csak a megoldáshoz. [Pflegerstand: Personalmangel in Spitälern und Heimen \(nzz.ch\)](#)

A piac megoldja a hagyományosan állami feladatokat? A magánegészségügy nem csodaszer!

A várólisták hosszabbodása rákényszeríti a szerényebb anyagi körülmények között élőket idehaza is arra, hogy a magánegészségügyben keressék a gyógyulást. (Azaz akkor, amikor nem közvetlen életveszélyről van szó, „csak” a késlekedéssel – a hírhedt várólistákkal – súlyosbodhat a betegség.) Ilyenkor kénytelenek felélni hosszú évek megtakarításait, vagy a család segítségére, nagyvonalúságára kell támaszkodniuk - noha aktív korukban folyamatosan fizették a TB járulékot.² Mostanában azonban több honfitársam is panaszkodott, hogy a magánegészségügyben ugyan gyorsabban jut el a kezeléseikig, azonban a magas díjak már nem jelentik automatikusan a szakszerűbb ellátást, nagyobb hozzáértést. Jó lenne, ha megállna a magánegészségügy további térnyerése, és az egészségügyben elkötelezetten dolgozók végre mindenütt megkapnák az őket megillető anyagi és erkölcsi elismerést.³

Hazai példa helyett egy kanadai cikkből ismertetnék egy részletet.

A magánegészségügy a kanadai Ontarióban sem jelent automatikusan magasabb minőséget, megnyugtató megoldást. Az ottani ápolóotthonok 60%-a piaci alapon működik. Tévhit, hogy a profitorientált szolgáltatások minden körülmények között jobbak, mert versenyezniük kell a megrendelőkért – azaz magasabb minőséget nyújtanak visszafogott árakért, miközben a kockázatokat is vállalják. Ontarióban jelenleg 38 ezer gondozásra szoruló, idős ember van várólistán – a szűkös kapacitások miatt. Ez minden, csak nem versenyhelyzet. A munkaerőhiány miatt esetenként még a katonaságot is segítségül kell hívni az ellátáshoz.

A cikk szerint ráadásul odaát a profitorientált otthonokra évtizedek óta nem költöttek eleget a nagyobb nyereség érdekében. Ezért azok lerobbantak, a körülmények korszerűtlenek. Meglepő módon a nonprofit és önkormányzati otthonok teljesítenek jobban. A személyi problémák azonban mindenütt jelentkeznek.

² Az utóiratban említett Kornai János könyv javasolta a bérekhez kapcsolódó TB járulék módosítását, illetve kiterjesztését. Az egészségügy forrásai legyenek adó jellegűek, és terjesszék ki pl. a vagyoni, és arányosabban a szabadfoglalkozásúakra.

³ Számomra, aki sem államigazgatási, sem közgazdasági szakember, rejtély, hogy olyan területeknek, mint az oktatás, az egészségügy, miért nincs önálló minisztériuma? Csak én hiszem azt, hogy ezek a feladatok/területek, hasonlóan a honvédelemhez, környezetvédelemhez, az állam elsődleges, és elsősorban a költségvetésből finanszírozandó feladatai? Az ezekhez szükséges forrásokat pedig az éppen kiugróan nyereséges területek extra adóiból – és nemcsak a lakossági SZJA-ból, TB járulékából – kell a színvonalas szolgáltatások érdekében megszerezni. Ezek kell, hogy alkossák a valódi szociál- ill. családpolitika elemeit.

https://thetyee.ca/Analysis/2023/01/05/Bury-Private-Health-Care-Zombie/?utm_source=daily&utm_medium=email&utm_campaign=060123

Ui:

Az egészségügy jobbításával kapcsolatos – mondhatjuk állampolgári – kötelességünkre, a folyamatos számonkérésre még visszatérek, és erre biztatom az olvasókat is. Megemlítenék egy negyedszázada megjelent könyvet, amely ma is aktuális felvetéseket és adatokat tartalmaz: *Kornai János az egészségügy reformjáról*, K+J Kiadó, Bp. 1998

Január 14-én hallgattam a rádióban a Kórházszövetség elnökének azt a gondolatát, hogy az ellátás színvonalának javulásához – a szakszemélyzet megfelelő megbecsülése és általában a teljesítmény- és költségarányos finanszírozás mellett – az innovációra, korszerűbb szervezésre és berendezésekre van szükség. Nem sokkal előtte ütköztem bele a TED-en egy egészségügyi dolgozó rövid véleményébe arról, hogy mennyire érdemes lenne a szervezésekénél, az innovációnál, a fejlesztéseknél a képzett nővérek tapasztalataira, javaslataira támaszkodni.

https://www.ted.com/talks/ben_gran_why_nurses_are_key_to_medical_innovation?utm_source=tedcomshare&utm_medium=email&utm_campaign=tedsread

Petőfi 200

Petőfi 200 évvel ezelőtt, szilveszter éjszakáján született. Az idei év bővelkedni fog – megérdemelten – a róla szóló visszaemlékezésekben, művei idézésében. Ehhez szeretnék hozzájárulni egy ritkábban elhangzó gondolattal.⁴

Berényi Dénes fizikus, kulturális felemelkedésünk fáradhatatlan szorgalmazója, hangsúlyozta, hogy „...gyökerében, alapvető törekvéseiben az irodalom, művészet és a tudomány azonos ’tőről fakadnak’, az ember olyan alapvető igényeiből, a körülöttünk és a bennünk lévő valóság megismerésének igényéből, amelyek kiiktathatatlan részét képezik emberi életünknek...

...A kultúrának nem egy ’másik kultúra’, nem egy másik valóságmegközelítés az ellenfele, hanem – a kulturálatlanság...

...Igen sokatmondó Petőfi néhány elkeseredett sora az *Egy estém otthon* című versében, amelyben apja érdektelensége miatt panaszkodik...

*De ő nem tartja nagyra,
Hogy költő-fia van;
Előtte minden ilyes
Dolog haszontalan.*

*Nem is lehet csodálni!
Csak húsvágáshoz ért;
Nem sok hajszála hullt ki
A tudományokért.*

A költő itt ’egy nevezőre’ hozza – és nem véletlenül – a tudományt és a költészetet...
...A kultúra minden művelőjének ezért igazi feladata, hogy a kulturálatlanság ellen küzdjön, erre fordítsa energiáit, hiszen a kultúra legkülönbözőbb ágain keresztül az egyetemes emberi kultúra gazdagszik.”

⁴ Berényi Dénes: *Ember és tudomány a XX. század utolsó évtizedeiben* Magvető Kiadó, 1986. Gyorsuló Idő sorozat

Szakítsunk a korábbi tévedésekkel! – Zöldítsük a városainkat!

Azt hiszem, nem kell ecsetelnem, hogy egy fákkal, parkokkal, kisebb-nagyobb zöld foltokkal tarkított település élhetősége egyre jobban felértékelődik a klímaváltozás során.⁵ Pest belső kerületeire ez sajnos nem jellemző. Különböző okokból, elsősorban a befektetők érdekében és a szabályozók tehetetlensége miatt, ma is ragaszkodunk a rossz hagyományokhoz, még ha azokat a várostervezés jobb helyeken, például a szomszédos Bécsben, már rég meghaladta. A kívánatos városi zöldterületek nagysága 21-30 m²/fő lenne. Erzsébetvárosban azonban 1 m²/fő alatt van, és Terézvárosban, Lipótvárosban sem sokkal több 1 m²/fő-nél.

Nemrég került kezembe egy rövid életrajz József nádorról, aki számtalanszor igyekezett megvédeni Magyarországot a bécsi udvar gátlástalan elnyomásával szemben. Az alábbi véleményéhez azonban nem kellene máig is hüen ragaszkodnunk.

„Pest fejlődése hihetetlenül a lelkén feküdt. Már a nagy budai tűzvész idején is sajátmaga sietett oltani, meg is sebesült, de mihelyt bekötözték, máris újra a veszedelem színhelyére rohant. Az árvízkor (1838.) könnyes szemmel nézte a budai várak ablakából, hogy omlanak össze Pesten a házak egymásután, s még az árvíz idején kiadta amúgy is nagyon polgáris udvartartásának rendeletben, hogy ezentúl elmarad a napi menüből a csemege, mert annak árát az árvízkarosultaknak szánja. S mihelyt leapadt a víz, óriási energiával nekilátott a város újjáépítésének, utcákat,

⁵ https://hvg.hu/zhvg/20230112_Szegedi_klimakutatok_Tobbet_fogunk_huteni_mint_futni Ehhez tennem hozzá a zöld felületek (nemcsak parkok, de kisebb, ápolt zöld foltok, falak, tetők és kevesebb szilárd burkolat) komoly szerepét a forrás csökkentésében.

tereket vágatott, megtiltotta a vályogházak építését. Igaz, hogy e munka közben megesett vele olyan lapszus, amelynek hátrányát még ma is nyögi a magyar főváros: nézete szerint ugyanis városba nem valók fák: minélfogva nem engedett parkokat – a nagyváros tüdeit – létesíteni.”⁶

A szomszédunkban lévő Bécsnek hosszú ideje, folyamatosan sikerül élhetőség és zöldítés szempontjából kiválóan teljesíteni. A helyiek bevonásával, közösen döntenek a zöldítésekről. <https://greenfo.hu/hir/a-becsiek-donthetnek-a-kornyezetuk-zolditeserol/> (Pedig ott is vannak befolyásos befektetők, erős bürokrácia, politikai váltógazdaság stb.)

Az alábbi rövidfilm felvételei megleptek. Mintegy negyven éve többször is voltam Bécsben, de akkor nem tűnt fel, hogy ilyen vadregényes helyeken lehet ott sétálni – nem messze a város központi területeitől. Az is figyelemre méltó, hogy milyen élénk termelői piacok vannak odaát. (Nálunk sajnos az ellenkező tendencia a jellemző mostanában.) <https://www.youtube.com/watch?v=hMJx-DIWNO4>

„A világ legzöldebb városa 2020” rangsorban Bécs végzett az élen. <https://www.austria.info/hu/jo-tudni/fenntarthato-udules/becs-a-vilag-legzoldebb-varosa> A rangsorolásnál a zöldterületek mellett a levegőminőséget és a tömegközlekedés színvonalát is figyelembe vették. Levegőminőség dolgában sok szégyellni-, illetve javítanivalónk van. A tömegközlekedésünk színvonalát azonban – főképp az ide látogató külföldiek – dicsérni szokták.

Rengeteg jó adottságunk van nekünk is. Érdemes tanulni a szomszédunktól!

Ui: Egy friss jó hír <https://greenfo.hu/hir/tovabb-zoldul-budapest/>

Bp, 2023. január 24.

Beliczay Erzsébet

⁶Forrás: Ipari öntudatunk ébresztői Bp. 1943. Az Országos Iparegyesület 1842-1942 kiadványa